

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.454/2024/25.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. november 5.

Az ügy tárgya: kábítószer-kereskedelem büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): I. rendű
V. rendű

Első fok: Győri Járásbíróság, B.702/2022/31., ítélet, tárgyalás,
2023. március 29., jogerő: 2023. november 6.

Az indítvány előterjesztője: a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Főügyészség

Az indítvány iránya: az I. rendű és az V. rendű terhelt tekintetében hatályon kívül
helyezés érdekében

Rendelkező rész

A Kúria a kábítószer-kereskedelem büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Győri Járásbíróság

B.702/2022/31. számú ítéletét az I. rendű és az V. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A Győri Járásbíróság a 2023. március 29. napján meghozott és 2023. november 6. napján jogerős B.702/2022/31. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetében [Btk. 176. § (1) bekezdés]. Ezért őt 3 év 3 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre, 300 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, összesen 450.000 forint pénzbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetésből legkorábban annak kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az V. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntetében [Btk. 176. § (1) bekezdés]. Ezért őt 2 év 4 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés büntetésből legkorábban annak kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a részletfizetés engedélyezéséről, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] A jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállásnak a felülvizsgálati indítvány által kizárólag kifogásolt 1. pontja a következő:

– az I. rendű terhelt 2018. év március hónapban azzal kereste meg gyermekkori barátját, az V. rendű terheltet, hogy az általa beszerzett – a többi között a II. rendű és a III. rendű terhelttől vásárolt – marihuána és kokain típusú kábítószereket az V. rendű terhelt cím1 alatti lakásában kívánja tárolni, melyre az V. rendű terhelt engedélyt adott számára.

– Az I. rendű terhelt a fentieknek megfelelően 2018. év március hónap és 2019. év eleje közötti időben – pontosabban meg nem határozható időpontban – heti rendszerességgel helyeztet el kábítószer az V. rendű terhelt lakóhelyén, melyet pár nap tárolást követően elvitt és értékesített.

Az I. rendű terhelt 2019. november hónapban a fenti célból ismételten felkereste az V. rendű terheltet, aki újra engedélyezte a kábítószereknek a lakásán történő tárolását, majd vevőknek értékesítését.

– 2019. november hónap és 2021. február 4. napja közötti időben az I. rendű terhelt heti rendszerességgel vitt alkalmanként mintegy 10 gramm mennyiségű kokaint és ismeretlen mennyiségű marihuánát az V. rendű terhelt lakóhelyére, ahol a kábítószereket a terheltek kiporciózták, alufóliákba tették, majd az I. rendű terhelt a kokaint 30.000 forint/gramm, míg a marihuánát 3.000 forint/gramm összegért értékesítette az V. rendű terhelt lakásához érkező vásárlóknak. Az V. rendű terhelt az I. rendű terhelt távollétében a kereskedésben a kábítószer tárolásának engedélyezésén, mennyiségének elosztásán és csomagolásán túl oly módon is

részt vett, hogy fogadta az ingatlanhoz érkező vevőket, tőlük a kábítószer árát átvette, melynek fejében a megbeszélte mennyiségű kábítószerrel nekik átadta, majd a birtokába került készpénzt az I. rendű terheltnek odaadta.

– Az I. rendű terhelt a fenti időszakban, nagyrészt az V. rendű terhelt lakásán kokain és marihuána típusú kábítószereket értékesített az alábbi személyeknek, akikkel személyesen és a hívószám1 számú mobiltelefonján tartotta a kapcsolatot, melynek során a kábítószer típusára kokain esetén „kóla” és „üdítő”, míg marihuána esetén „málna”, valamint a kábítószer gramm szerinti mennyiségére „perc” fedőnéven hivatkoztak:

– a tanú1 részére 2019. év közepétől 2021. év elejéig mintegy 15 alkalommal, összesen 15 gramm marihuánát 3.000 forint/gramm összegért, melyet a tanú1nek az V. rendű terhelt adott át,

– a tanú2 részére 2020. évben 2 alkalommal, összesen 2 gramm marihuánát 3.000 forint/gramm összegért,

– a tanú3 részére mintegy 3 alkalommal, összesen 3 darab marihuánás cigarettát 1.000 forint/cigaretta összegért,

– a tanú4 részére mintegy 5 alkalommal, összesen 5 gramm marihuánát 3.000 forint/gramm összegért,

– a tanú5 részére 2020. évben legkevesebb 4 alkalommal, összesen 8 gramm marihuánát 3.000 forint/gramm összegért,

– a VI. rendű terhelt részére legkevesebb 2 alkalommal, összesen 2 gramm marihuánát 3.000 forint/gramm összegért és

– a tanú6 részére 2020. október 14. napján 24 gramm marihuánát 3.000 forint/gramm összegért, akit az V. rendű terhelttől történt távozását követően a Győri Rendőrkapitányság járőrei intézkedés alá vontak, melynek során a nála megtalált kábítószerrel lefoglalták.

– A fentiek alapján az I. rendű terhelt – a rá nézve legkedvezőbb számítás szerint – összesen 59 gramm delta-9-THC tartalmú kábítószerrel adott el a tanú1, a tanú2, a tanú3, a tanú4, a tanú5, a VI. rendű terhelt és a tanú6 részére, melynek – részben az NSZKK által közzétett hatóanyagtartalom-számítási táblázat, részben a tanú6tól lefoglalt kábítószer vegyészszakértő általi vizsgálata szerint – a totál-THC tartalma 0,05-8,33 grammra becsülhető.

– Az I. rendű terhelt által eladott marihuána típusú kábítószer totál-THC tartalmának alsó határértéke nem éri el a csekély mennyiség – a Btk. 461. § (1) bekezdés c) pontja értelmében 6 gramm – alsó határát, annak 0,9%-a, míg a totál-THC tartalom felső határértéke meghaladja a csekély mennyiség felső határát, annak 138,8%-a, de nem éri el a jelentős mennyiség – a Btk. 461. § (3) bekezdés a) pontja alapján a csekély mennyiség felső határának hússzorosa mértéke – alsó határát, annak mintegy 7,0%-a.

– Az I. rendű terhelt cím2 alatti lakóhelyén, és az V. rendű terhelt cím1 alatti lakásán kábítószer-kereskedelem büntetnének megalapozott gyanúja miatt 2021. február 4. napján a Készenléti Rendőrség nyomozói kutatást végeztek, melynek során az ingatlanokban kábítószergyanús anyagokat találtak, melyeket lefoglaltak.

– Az I. rendű és az V. rendű terhelteket a fentiek miatt előállították a Készenléti Rendőrség hivatali helyiségébe, ahol tőlük vizeletmintát vettek. Az I. rendű terhelt vizeletében 545 ng/ml delta9-THC-COOH-t és 41,5 µg/ml benzoilekgonint, míg az V. rendű terhelt vizeletében >496 ng/ml delta9-THC-COOH-t, 72,0 µg/ml benzoilekgonint és 0,87 µg/ml kokaint mutattak ki.

– A kimutatott delta-9-THC-COOH a kenderből készült hasis és a marihuána pszichotróp hatásáért felelős hatóanyagának, a delta-9-tetrahidrokannabinolnak, valamint annak az emberi szervezetben keletkező metabolitja. Jelenléte Cannabis fogyasztását igazolja.

- A kimutatott benzoilekgonin a kokain bomlásterméke.
- Az I. rendű terhelttől lefoglalt kábítószergyanús növényi anyag kannabiszra jellemző kannabinoid vegyületeket – köztük delta9-THC-t – tartalmazott. A lefoglalt növényi anyagban lévő totál-THC mennyisége 0,001-0,09 grammra becsülhető, mely nem éri el a csekély mennyiség felső határát, annak 0,02-1,5%-a.
- Az V. rendű terhelttől lefoglalt, mindösszesen 6,05 gramm nettó tömegű, fehér színű por kokaint, míg a növényi anyag kannabiszra jellemző kannabinoid vegyületeket – köztük delta9-THC-t – tartalmazott. A fehér porokban és növényi anyagban mért kábítószeres együttes mennyisége meghaladja a csekély mennyiség felső határát, annak mintegy 1,16-szorosa (116%-a), de nem éri el a jelentős mennyiség alsó határát, annak mintegy 6%-a.
- A delta9-THC, a kannabisz és a kokain a Btk. 459. § (1) bekezdés 18. pontja értelmében kábítószernek minősül.

[3] A felülvizsgálati indítványban nem kifogásolt és meg nem jelölt, azonban az I. rendű és az V. rendű terhelt terhére rótt társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette bűncselekményének további elválaszthatatlan részét képező tényállásrészek a jogerős tényállás 1. pontját megelőzően rögzített általános ténymegállapítások, valamint a 2., 3. és 4. tényállási pontok, amelyek lényege a következő:

- A terhelték egymás ismerősei, az I. rendű, az V. rendű és a VI. rendű terhelt baráti kapcsolatban állnak egymással. Az I. rendű terhelt 2018. év március hónaptól 2019. év elejéig, valamint az V. rendű terhelttel együtt 2019. év november hónaptól 2021. február 4. napjáig, míg a II. rendű és a III. rendű terhelt 2020. év március hónap és 2021. február 4. napja közötti időben, város1ben rendszeresen, az V. rendű terhelt kivételével anyagi haszonszerzés céljából az alábbiak szerint marihuána és kokain típusú kábítószerekkel kereskedtek.

2.

- A II. rendű terhelt 2020. év március hónap és 2021. február 4. napja közötti időben, város1ben rendszeresen, haszonszerzés végett marihuána típusú kábítószeret értékesített az alábbi személyeknek: az ismerőse, az I. rendű terhelt részére legalább 5 alkalommal, összesen mintegy 25 gramm marihuánát, legkevesebb 2.000 forint/gramm összegért, melyet az I. rendű terhelt általában 3.000 forint/gramm összegért továbbértékesített.
- A II. rendű terhelt – a rá nézve legkedvezőbb számítás szerint – összesen 30 gramm delta-9-THC tartalmú kábítószeret adott el az I. rendű és az V. rendű terhelt részére, melynek – az NSZKK által közzétett hatóanyagtartalom-számítási táblázat szerint – a totál-THC tartalma 0,03-6,0 grammra becsülhető.
- A II. rendű terhelt által eladott marihuána típusú kábítószer totál-THC tartalmának alsó határértéke nem éri el a csekély mennyiség alsó határát, annak 0,5%-a, míg a totál-THC tartalom felső határértéke eléri a csekély mennyiség felső határát, annak 100,0%-a, de nem éri el a jelentős mennyiség alsó határát, annak 5,0%-a.

3.

- A III. rendű terhelt 2020. év március hónap és 2021. február 4. napja közötti időben, város1ben legalább 5 alkalommal, összesen legkevesebb 30 gramm kokain típusú kábítószeret értékesített 30.000 forint/gramm összegért az ismerőse, az I. rendű terhelt részére.
- A terhelték mobiltelefonon – a III. rendű terhelt hívószám2 számú, míg az I. rendű terhelt hívószám3 számú mobiltelefonján – beszéltek meg egymással az adásvétel részleteit, melynek során az I. rendű terhelt általában közölte, hogy mekkora mennyiségű kábítószerre van szüksége, míg a III. rendű terhelt válaszul tájékoztatta az I. rendű terheltet arról, hogy rendelkezik-e az adott mennyiséggel; ha igen, mekkora összeg fejében tudja azt számára

értékesíteni. A terheltek a kokain típusú kábítószerre az „üditő” vagy a „kóla”, míg annak gramm szerinti mennyiségére a „perc” fedőnevet használták.

– A III. rendű terhelt – a rá nézve legkedvezőbb számítás szerint – összesen legkevesebb 30 gramm kokain típusú kábítószerrel adott el az I. rendű terhelt részére, melynek – az NSZKK által közzétett hatóanyagtartalom-számítási táblázat szerint – a kokain-bázis tartalma 3,0-25,5 grammra becsülhető.

– A III. rendű terhelt által eladott kokain típusú kábítószer kokainbázis tartalmának alsó és felső határértéke is meghaladja a csekély mennyiség – a Btk. 461. § (1) bekezdés a) pont aj) alpontja értelmében 2 gramm – felső határát, annak előbbi érték esetén mintegy 1,5-szerese (150%-a), utóbbi érték esetén mintegy 1275,0%-a, de egyik érték sem éri el a jelentős mennyiség alsó határát, annak 7,5%-a, illetve 63,8%-a.

4.

– 2020. év március hónap és 2021. év február 4. napja közötti időben városban az I. rendű terhelt legalább 2 alkalommal, legkevesebb 2 gramm marihuánát vásárolt 3.000 forint/gramm összegért.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Főügyészség Bfel.160/2024/1. szám alatt a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti okból az I. rendű és az V. rendű terhelt tekintetében hatályon kívül helyezés, és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Győri Törvényszék új eljárásra utasítása miatt nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

[5] Az ügyészség álláspontja szerint az eljáró bíróság felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló abszolút eljárási szabályt sértett.

[6] Indokai szerint az I. rendű és az V. rendű terheltnek a tényállás 1. pontjában foglalt cselekménye az ítéleti minősítéstől eltérően a Btk. 176. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő társtettesként, jelentős mennyiségű kábítószerrel elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének megállapítására lehet alkalmas, amelyet azonban az elsőfokú bíróság az eljárása során nem észlelt. Ennek büntetési tétele öt évtől húsz évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, amelynek elbírálása első fokon a Be. 20. § (1) bekezdés 1. pontja alapján a törvényszék hatáskörébe tartozik.

[7] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság számára is észlelhető volt, hogy a vádirat szerint az I. rendű és az V. rendű terhelt által értékesített kábítószer egy részének, azaz a kokain hatóanyag-tartalmát a vádirati tényállás nem tartalmazza, ez a mennyiség ugyanakkor egyszerű számítással megállapítható lett volna. Az NSZKK által (<https://nszkk.gov.hu/content/drogkozlemenyek/hatoanyagtartalom> weboldalon) közzétett hatóanyagtartalom-számítási táblázat szerint a 2019. és 2021. évek közötti időszakban a fogyasztási adag kokain átlagos hatóanyag-tartalma 10% és 85% százalék közé esett. A terheltekre legkedvezőbb adattal (10%-os hatóanyag-tartalommal) és legrövidebb időtartammal (63 hét) számolva összegzett 630 gramm kokain 63 gramm kokainbázist tartalmazott, amely a Btk. 461. § (1) bekezdés a.) pont aj) alpontja és a (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel a jelentős mennyiség alsóhatárát (40 gramm) meghaladja, annak 157,5%-a. (Az így számított mennyiséghez még hozzá kell számítani az I. rendű és az V.

rendű terhelt által az ítéleti tényállás szerint értékesített, illetve tőlük lefoglalt egyéb kábítószereszközök hatóanyag-tartalma alapján számított százalékos értékeket.)

[8] A helyes minősítést figyelembe véve így az 1. tényállási pont szerinti cselekmény elbírálásával a Győri Járásbíróság a hatáskörét túllépte, amely a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt, az ügydöntő határozat hatályon kívül helyezéséhez vezető eljárási szabálysértés.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.415/2024/3. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt fenntartotta.

[10] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a Győri Járásbíróság B.702/2022/31. számú ítéletét az I. rendű és az V. rendű terhelt tekintetében helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Győri Törvényszéket utasítsa új eljárás lefolytatására.

[11] Az V. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség indítványára tett észrevételében kifejtette, hogy a vádirati tényállás a kokain értékesítésére vonatkozóan nem tartalmazza azokat a tényeket, melyek alapján a cselekmény minősítése meghatározható.

[12] A vádirati tényállás része kell, hogy legyen az értékesített kábítószer összmenyisége, annak tiszta hatóanyag-tartalma, valamint arra való utalás is, hogy az mi alapján állapítható meg.

[13] A bíróság nem egészítheti ki a vádirati tényállást, nem pótolhatja azt a fenti hiányzó tényekkel. Ugyanis a bíróság ebben az esetben túlterjeszkedne a vádirati tényálláson. Amíg az ügyészség nem módosítja a vádat, addig a járásbíróság az ügyben hatáskörrel rendelkezik, így nem járt el jogszabálysértően a Győri Járásbíróság, amikor az V. rendű terhelt bűnösségét a Btk. 176. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő kábítószer-kereskedelem büntetében állapította meg.

III.

[14] A Győr-Moson-Sopron Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[15] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[16] A Győr-Moson-Sopron Vármegyei Főügyészség felülvizsgálati indítványában abszolút eljárási szabálysértésre hivatkozik.

[17] Kétségtelen, hogy a terhelt terhére kizárólag az ügyészség terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül [Be. 652. § (3) bekezdés].

[18] Azonban az eljárási szabálysértés miatt előterjesztett felülvizsgálati indítványról szóló 1/2021. Büntető jogegységi határozat szerint az eljárási szabálysértés [Be. 649. § (2) bekezdés] miatt előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nincs iránya.

[19] Következésképpen az is közömbös, hogy az ekkénti indítványt akár az előterjesztője, akár a felülvizsgálattal érintett a terhelt javára vagy terhére irányulónak tekint. A Be. nem ad lehetőséget sem a jogerő előtt, sem a jogerőt követően a feltétlen hatályon kívül helyezést

eredményező eljárási szabálysértések valós, lehetséges kihatásának mérlegelésére, az ugyanis az abszolút ok relativizálása lenne (1/2021. Büntető jogegységi határozat V. pont).

[20] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a határozatát a 607. § (1) bekezdés b) pontjában, vagy a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[21] A Be. 608. § (1) bekezdés c) pontja értelmében ilyen feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha a bíróság a hatáskörét túllépte, katonai büntetőeljárásra vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bírált el.

[22] E rendelkezésekre figyelemmel minden további feltétel nélkül felülvizsgálati okot képez, ha az elsőfokú bíróság a hatáskörét túllépte.

[23] Az elsőfokú bíróság hatáskörét az eljárási törvény akként szabályozza, hogy meghatározza azt a bűncselekményi kört, melynek az elbírálása első fokon a törvényszék hatáskörébe tartozik; a járásbíróság hatáskörébe pedig annak a bűncselekménynek az elbírálását rendeli, melyet a törvény nem utal a törvényszék hatáskörébe (Be. 19. §, 20. §).

[24] A Be. 20. § (1) bekezdés 1. pontja értelmében a törvényszék hatáskörébe tartoznak azok a bűncselekmények, amelyekre a törvény tizenöt évig terjedő, vagy annál súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabását rendeli.

[25] Az ügyészség szerint a jogerős ügydöntő határozat tényállásának 1. pontjában meghatározott cselekmény a Btk. 176. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő társtettesként, jelentős mennyiségre, kereskedéssel elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének minősülhet; e minősítésre tekintettel ugyanakkor az ügy elbírálása első fokon nem a járásbíróság, hanem a törvényszék hatáskörébe tartozik.

[26] A Be. LXXV. Fejezetben a vádirat alapján teendő intézkedések körében, a Be. 484. § (1) bekezdés a) pontjában kimondja, hogy a bíróság az ügyiratok bírósághoz érkezését követő egy hónapon belül megvizsgálja, hogy szükséges, illetve lehetséges-e az ügy áttétele; a 484. § (1) bekezdés g) pontja alapján pedig azt is vizsgálni köteles, hogy a cselekmény a vádtól eltérően minősülhet-e.

[27] A Be. 485. §-a szerint, ha a bíróságnak az ügy elbírálására nincs hatásköre vagy illetékessége, az ügyet átteszi a hatáskörrel, illetve illetékességgel rendelkező bírósághoz.

[28] A Be. 495. § (1) bekezdés b) pontja rögzíti, hogy ha megalapozottan feltehető, hogy a vádirati minősítés szerinti bűncselekmény súlyosabban vagy enyhébben minősülhet, a bíróság végzésével megállapítja, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádtól eltérően hogyan minősülhet.

[29] A Be. 511. § (1) bekezdése értelmében a bíróság – ha szükséges – a LXXV. Fejezetben szabályozott kérdésekben a tárgyalás kitűzése után is dönt.

[30] A bíróság a Be. 23. §-a alapján a hatáskörét hivatalból vizsgálja. A tárgyalás előkészítése során a hatáskör kérdésében való döntés nem tehető függővé, és nem alapozható a további bizonyítás eredményére sem. A vádirati tényállás vizsgálata szükségessé teheti a hatáskör hiányának megállapítását, mely döntés alapja az is lehet, hogy a cselekmény a vádtól eltérően minősülhet.

[31] Elsősorban arra kell törekedni, hogy a bíróság a vádirat beérkezését követően, a tárgyalás előkészítése során a Be. 484. § (1) bekezdés g) pontja alapján a vádirati tényállásban leírt cselekményt a büntetőtörvény szabályai szerint megvizsgálja, és ha úgy találja, hogy a vádiratban foglalt történeti tények olyan súlyosabb bűncselekmény megállapításának lehetőségét vetik fel, melynek elbírálása a törvényszék hatáskörébe tartozik, élnie kell a vádtól eltérő minősítés lehetőségével; a hatáskör hiányának megállapítása esetén pedig a Be. 485. §-a alapján a törvényszék hatáskörébe tartozó ügyben az ügy áttételét kell elrendelni.

[32] A hatáskör túllépésének további feltétel nélküli következménye a hatályon kívül helyezés és a hatáskörrel rendelkező bíróság új eljárásra utasítása, miután az nem küszöbölhető ki a másodfokú eljárásban, és nem kerülhet sor annak vizsgálatára sem, hogy az elsőfokú bíróság az anyagi jogszabályokat helyesen alkalmazta-e [Be. 608. § (1) bekezdés c) pont].

[33] A Be. 536. § (1) bekezdése szerint, ha az ügy elbírálása a bíróság hatáskörét meghaladja, a tárgyalás megkezdése után is áttételnek van helye.

[34] Mindezen rendelkezésekből következik, hogy nem csak a tárgyalás előkészítése során, hanem a tárgyalás kitűzését megelőzően, de a tárgyaláson is hivatalból vizsgálni kell, mégpedig a vádirati tényállás alapján, hogy a vád tárgyává tett cselekmény elbírálása meghaladja-e az eljáró bíróság hatáskörét.

[35] Amennyiben igen, szükség esetén az ezt megalapozó vádtól eltérő minősítés megállapítása mellett az ügy áttételéről kell rendelkezni.

[36] Ugyanakkor a hatáskör vizsgálata során kizárólag a vádiratban leírt történeti tények alapján dönthető el, hogy felmerül-e olyan súlyosabban minősülő bűncselekmény megállapításának lehetősége, amelynek elbírálására a törvényszéknek van hatásköre.

[37] A következetes bírói gyakorlat szerint, ha a vádiratban foglalt tényállás alapján felmerül az olyan súlyosabban minősülő bűncselekmény lehetősége, amely miatt a hatásköri rendelkezések értelmében a megyei bíróság járhat el, nem mellőzhető az iratoknak a magasabb hatáskörrel rendelkező bírósághoz való áttétele (BH 1999.58.). Olyan esetekben, amikor a hatáskör a bűncselekmény minősítésének, a jogi minősítés pedig a bizonyítás eredményének a függvénye, indokolt, hogy elsőfokú bíróságként magasabb hatáskörű bíróság járjon el {BH 1993.488. [22]-[24] bekezdés}.

[38] Feltétlen eljárási szabálysértést valósít meg a járásbíróság, ha olyan cselekményt bírál el, amely a vád tárgyává tett, és az elsőfokú ítéletben is megállapított tényállás alapján a törvényszék hatáskörébe tartozik (BH 2019.195.).

[39] A hatáskör túllépésében megnyilvánuló eljárási szabálysértés feltétlen, az ítéletre gyakorolt hatásától függetlenül és a fellebbviteli eljárásban kiküszöbölhetetlenül vonja maga után az ítélet kötelező hatályon kívül helyezését {BH 2019.195. [26] bekezdés}.

[40] A bíróságok hatásköre a vád tárgyává tett cselekmény helyes és törvényes minősítéséhez igazodik, függetlenül annak az ügyészség vagy a bíróság általi esetleges téves vagy hiányos minősítésétől. Eltérő értelmezés esetén a hatásköri szabályok értelmüket veszítenék, illetve az ügyészi vád esetleges téves minősítése alapozná meg a bíróság hatáskörét.

[41] A Be. 20. § (1) bekezdése a bűncselekményeknek a Btk. szerinti minősítésére tekintettel határozza meg a törvényszék hatáskörébe tartozó bűncselekményeket. Az elsőfokú eljárásban a hatáskör vizsgálata végső soron a vádirati tényállás alapján annak a lehetőségnek a vizsgálata, hogy az érdemi határozatban a törvényszék hatáskörét megalapozó súlyosabb minősítés kerülhet megállapításra. E vizsgálat során nem bír jelentőséggel az sem, hogy a súlyosabb minősítés esetlegesen további bizonyítás következménye lehet, mert a bizonyítás lefolytatására és a bűncselekmény büntetőtörvény szerinti minősítésének megállapítására is csupán a törvényszéknek van hatásköre.

[42] Mindez a felülvizsgálati eljárásban, tehát jogerőt követően az alábbiak szerint alakul.

[43] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[44] A Be. 659. § (1) bekezdése értelmében a jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapján vizsgálható.

[45] Ez azt jelenti, hogy a bíróság által megállapított tényállás akkor is irányadó, ha az esetlegesen felderítetlen, azaz megalapozatlan, ugyanis a felvetett jogkérdések, miként jelen esetben a terheltek által elkövetett bűncselekmény minősítésének, és ezzel összefüggésben a bíróság eljárásának törvényessége is, kizárólag változatlan tényállás alapján válaszolhatók meg.

[46] A Be. 659. § (5) bekezdése szerint a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. Ez alól kivételt a (6) bekezdés fogalmaz meg, mely alapján az eljárási szabályok és ezen belül az abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok létét a Kúria hivatalból vizsgálja akkor is, ha a felülvizsgálati indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[47] A Kúria mindenekelőtt rámutat arra, hogy jelen ügyben kizárólag az 1. tényállási pont szerinti cselekmény alapján nem vizsgálható sem az I. rendű, sem az V. rendű terhelt terhére rótt kábítószer-kereskedelem büntette minősítése, adott esetben az eljáró bíróság hatáskörének túllépése.

[48] Az ügyészség a vádirat szerint a két terheltet társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettével vádolta az 1-4. tényállás alapján, miként azt az ítéleti tényállás is tartalmazza.

[49] A jogerős ítéleti tényállás a vádirati tényállással egyező, mivel a terheltek a bűncselekmény elkövetését a váddal egyezően beismerték, a bíróság a beismert vallomásokat elfogadta.

[50] Az azonos törvényi tényálláson belül szabályozott elkövetési magatartások természetes egységet képeznek, jelen ügyben pedig nyilvánvalóan, hiszen úgy a valamennyi tényállási pontra vonatkozó általános tényállásrész, miként ezt követően az 1-4. tényállási pontok (de az 5. tényállási pont is, amely az I. rendű és az V. rendű terheltet érintő részében feltüntetésre került az 1. tényállásban) egységesen rögzítik a két terhelt cselekményét, a kereskedői elkövetői magatartást.

[51] Ennek megfelelően kell vizsgálni a felülvizsgálati indítvány által támadott jogerős ítéletet, az irányadó teljes tényállást, nem elkülönülő részekre bontva azt, ami egységbe tartozik.

[52] Következésképpen a Kúria a felülvizsgálatot az ügyészség által hivatkozott érdemi okra alapítva, de helyesen mindezek figyelembevételével végezte el.

[53] A Kúriának tehát azt kellett vizsgálnia, eltérve a terheltek cselekményét tévesen az 1. tényállási pontra szűkítő ügyészi indítványtól, hogy helyesen a jogerős ítélet 1-4. tényállási pontja alapján az I. rendű és az V. rendű terhelt terhére megállapított társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette alapesete ténylegesen a Btk. 176. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő társtettesként elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettének minősülhet-e. Amennyiben igen, az ügyben eljáró elsőfokú bíróságnak a cselekmény elbírálására nem volt hatásköre.

[54] A Btk. 176. § (1) bekezdésébe ütköző kábítószer-kereskedelem büntettét az valósítja meg, aki kábítószerrel kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik. E cselekmény két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A Btk. 176. § (3) bekezdése szerint a büntetés öt évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerrel követik el.

[55] A Be. 20. § (1) bekezdés 1. pontja szerint első fokon a törvényszék hatáskörébe tartoznak azok a bűncselekmények, amelyekre a törvény 15 évig terjedő vagy annál súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabását is lehetővé teszi.

[56] A Be. 10. § (2) bekezdése pedig kimondja, ahol e törvény a jogkövetkezményeket a törvényben meghatározott büntetéshez fűzi, ezen a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tételkeret felső határát kell érteni.

[57] Jelen ügyben az ügyészség felülvizsgálati indítványában kifejtett érvelése az alábbiak szerint nem foghatott helyt.

[58] A vádelv alapján a bíróság köteles a vádat kimeríteni, a vádon túl nem terjeszkedhet; csak a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről dönthet, és csak olyan tények alapján, amelyet a vád tartalmaz [Be. 6. § (3) bekezdés]. Mindez azt jelenti, hogy a vád perjogi rendeltetése alapvetően az, hogy a bíróság számára a büntetőjogi felelősség kérdésében való érdemi vizsgálat ténybeli kereteit rögzítse.

[59] A Kúria kiemeli, hogy a Be. 6. § (3) bekezdése a bíróság vádhoz kötöttségét személyi és tárgyi értelemben is meghatározza. A személyi vádhoz kötöttség azt jelenti, hogy a bíróság csak a megvádolt, a vádiratban – egyértelműen és azonosíthatóan – meghatározott azon személy büntetőjogi felelősségéről dönthet, akinek a büntetőjogi felelősségre vonását a vádló indítványozza. A tárgyi vádhoz kötöttség azt jelenti, hogy a bíróság kizárólag olyan cselekményt, olyan tényt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz. A vád e körben tartalmazza a cselekmény történeti tényállását, a vád szerinti bűncselekmény törvényi tényállási elemeit és a cselekmény Btk. szerinti minősítését is.

[60] A vádelv eljárási garanciája egyidejűleg több részelemből építkezik: (1) a büntetőeljárás bírósági szakaszát kizárólag a vád lendítheti működésbe, vagyis a bíróság előtti büntetőeljárás megindításának nélkülözhetetlen előfeltétele a vád, (2) a bíróság eljárása vádhoz kötött, vagyis a vád jelöli ki az eljárás kereteit, a büntetőeljárás során egyfelől a tettazonosság elve, másfelől a bíróság vádkimerítési kötelezettsége érvényesül {33/2013. (XI. 22.) AB határozat [15] bekezdés}.

[61] A bírósági eljárás kereteit pontosan meghatározó vádirat áll összhangban a védelemhez fűződő jogosítványok hatékony érvényesítésével is.

[62] Jelen ügyben megállapítható, hogy a Győri Járási Ügyészség B.1126/2020/241. számú vádiratában egyértelműen kifejezésre juttatta, hogy az 1-4. tényállási pont szerinti kábítószer-kereskedelem büntette alapesete miatt kezdeményezte az I. rendű és az V. rendű terhelt büntetőjogi felelősségre vonását. Ez az ügyészi álláspont az elsőfokú eljárás során változatlan maradt, további bizonyítás igényével sem lépett fel az ügyészség, vádmódosításra nem került sor.

[63] Az 1. tényállási pont szerint (mely megegyezik a vádirati tényállás 1. pontjával)

– 2019. november hónap és 2021. február 4. napja közötti időben az I. rendű terhelt heti rendszerességgel vitt alkalmanként mintegy 10 gramm mennyiségű kokaint és ismeretlen mennyiségű marihuánát az V. rendű terhelt lakóhelyére, ahol a kábítószereket kiporciózták, alufóliákba tették, majd az I. rendű terhelt a kokaint 30.000 forint/gramm, míg a marihuánát 3.000 forint/gramm összegért értékesítette az V. rendű terhelt lakásához érkező vásárlóknak.

– Az I. rendű és az V. rendű terheltet a fentiek miatt előállították a Készenléti Rendőrség hivatali helyiségébe, ahol tőlük vizeletmintát vettek. Az I. rendű terhelt vizeletében 545 ng/ml delta9-THC-COOH-t és 41,5 µg/ml benzoilekgonint, míg az V. rendű terhelt vizeletében >496 ng/ml delta9-THC-COOH-t, 72,0 µg/ml benzoilekgonint és 0,87 µg/ml kokaint mutattak ki.

– A kimutatott delta-9-THC-COOH a kenderből készült hasis és a marihuána pszichotróp hatásáért felelős hatóanyagának, a delta-9-tetrahidrokannabinolnak, valamint annak az emberi szervezetben keletkező metabolitja. Jelenléte Cannabis fogyasztását igazolja.

– A kimutatott benzoilekgonin a kokain bomlásterméke.

– Az V. rendű terhelttől lefoglalt, mindösszesen 6,05 gramm nettó tömegű fehér színű por kokaint, míg a növényi anyag kannabiszra jellemző kannabinoid vegyületeket – köztük delta-9-THC-t – tartalmazott. A fehér porokban és növényi anyagban mért kábítószeres együttes mennyisége meghaladja a csekély mennyiség felső határát, annak mintegy 1,16-szorosa (116%-a), de nem éri el a jelentős mennyiség alsó határát, annak mintegy 6%-a.

[64] A fentiekben túl azonban sem az ítéleti tényállás 1. pontja, sem a vádirat ezzel megegyező 1. pontja a kokainnal való kereskedelemre vonatkozóan egyéb tény nem tartalmaz, nincs megjelölve a kokain összmennyisége, hatóanyaga, hogy mikor, mennyit és kinek adott el a két terhelt, illetve, hogy azt kitől, kiktől szereztek be, ezen adatok csupán a marihuánával kapcsolatos kereskedői tevékenységre (eladásra) vonatkozóan szerepelnek a tényállás 1. pontjában.

[65] Ugyanakkor ezen általános jellegű, a kokainnal való kereskedelemre konkrét, részletes adatokat nem tartalmazó ténymegállapításhoz képest a 3. tényállási pont konkrét adásvételeket, terhelttársat, mennyiségeket, és a hatóanyag-tartalomra vonatkozó ténymegállapítást is rögzít.

[66] Ekként a 3. tényállási pont szerint (mely megegyezik a vádirati tényállás 3. pontjával)

– a III. rendű terhelt 2020. év március hónap és 2021. február 4. napja közötti időben, városban legalább 5 alkalommal, összesen legkevesebb 30 gramm kokain típusú kábítószer értékesített 30.000 forint/gramm összegért az ismerőse, az I. rendű terhelt részére.

– A terhelték mobiltelefonon – a III. rendű terhelt hívószám2 számú, míg az I. rendű terhelt hívószám1 számú mobiltelefonján – beszéltek meg egymással az adásvétel részleteit, melynek során az I. rendű terhelt általában közölte, hogy mekkora mennyiségű kábítószerre van szüksége, míg a III. rendű terhelt válaszul tájékoztatta az I. rendű terheltet arról, hogy rendelkezik-e az adott mennyiséggel; ha igen, mekkora összeg fejében tudja azt számára értékesíteni. A terhelték a kokain típusú kábítószerre az „üditő” vagy a „kóla”, míg annak gramm szerinti mennyiségére a „perc” fedőnevet használták.

– A III. rendű terhelt – a rá nézve legkedvezőbb számítás szerint – összesen legkevesebb 30 gramm kokain típusú kábítószer adott el az I. rendű terhelt részére, melynek – az NSZKK által közzétett hatóanyagtartalom-számítási táblázat szerint – a kokainbázis tartalma 3,0-25,5 grammra becsülhető.

– A III. rendű terhelt által eladott kokain típusú kábítószer kokain-bázis tartalmának alsó és felső határértéke is meghaladja a csekély mennyiség – a Btk. 461. § (1) bekezdés a) pont aj) alpontja értelmében 2 gramm – felső határát, annak előbbi érték esetén mintegy 1,5-szerese (150%-a), utóbbi érték esetén mintegy 1275,0%-a, de egyik érték sem éri el a jelentős mennyiség alsó határát, annak 7,5%-a, illetve 63,8%-a.

Az I. rendű és a III. rendű terhelt közötti bűnkapcsolatot az ítéleti tényállás általános része tartalmazza.

[67] Mindez pedig azt jelenti, hogy úgy a vádirat, miként a jogerős ítélet szerint kizárólag és helytállóan a kétséget kizáróan bizonyított egyes részcselekmények – a marihuána esetén az 1., 2. és 4. tényállási pontok, míg a kokain esetén a 3. tényállási pont és részben az 1. tényállási pont (lefoglalt kokaint is tartalmazó por) – alapján, tehát az 1-4. tényállási pont szerint történt a cselekmény kábítószer-kereskedelem büntette alapesetnek megfelelő

minősítése. Továbbmenve ez egyben azt is jelenti, hogy a büntetőeljárás lefolytatása a hatásköri szabályoknak megfelelő eljárásban történt.

[68] Következésképpen nem helytálló a felülvizsgálati indítvány azon hivatkozása, hogy a vádirati, és az ítéleti tényállás sem tartalmazza a kokain hatóanyag-tartalmát, annak alapja, miként a marihuána esetében az NSZKK által közzétett hatóanyag-tartalom táblázat.

[69] Ehhez képest téves a felülvizsgálati indítvány érvelése, mely szerint egyszerű számítással megállapíthatta volna a bíróság a kokain hiányzó hatóanyag-tartalmát, mivel az 1. tényállási pont általa hivatkozott része tartalmazza az ehhez szükséges tényeket.

[70] A természetes egységbe tartozó részcselekmények esetében szükségszerű következmény a kábítószer-mennyiségek összegzése, és a bűncselekmény minősítése szempontjából az összmenyiség az irányadó.

[71] A büntetőjogi felelősség megállapítása azonban csak és kizárólag a vád tárgyává tett lényeges (releváns) tények alapulvételével történhet, olyan bűncselekményre vonatkozó tényeket a bíróság nem állapíthat meg, amelyet a vád nem tartalmazott [Be. 6. § (3) bekezdés].

[72] Kétségtelen, hogy a bíróság elvégezheti a le nem foglalt kábítószer hatóanyag-tartalom számítását, de csak abban az esetben, ha az ügyben rendelkezésre állnak az ehhez szükséges konkrét adatok és ténymegállapítások.

[73] A meg nem lévő kábítószer mennyiségének megállapítása bizonyítási kérdés.

[74] A bizonyítás lefolytatását követően pedig annak eredményeként a tényállásban rögzíteni kell mindazon adatot, tényt, körülményt, amelyek alapján a le nem foglalt kábítószer összmenyiségét, hatóanyag-tartalmát (elsőként nyilván a vádiratban a vádat emelő ügyészség) végső soron a bíróság ügydöntő határozatában kétséget kizáróan meg tudja állapítani.

[75] Jelen ügyben az I. rendű és az V. rendű terhelte a 2023. március 23. napján megtartott előkészítő ülésen a bűnösségét beismerte, és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, ezen nyilatkozatukat a bíróság pedig elfogadta (Győri Járásbíróság B.702/2022/25. számú jegyzőkönyv).

[76] A Be. LXXVI. Fejezete (előkészítő ülés) szerinti eljárás alapján az előkészítő ülésen a bűnösség vádirattal egyező beismerésére figyelemmel a bíróság a vádirati tényállás megalapozottságát és a bűnösség kérdését nem vizsgálja, az ítéleti tényállás így megegyezik a vádiratban írt tényállással.

[77] Ehhez képest a vádirati és az azzal megegyező jogerős ítéleti tényállás tartalmaz általános ténymegállapításokat a kereskedésre vonatkozóan, majd ezt követően konkrét adásvételeket, adatokat, tényeket, amely utóbbiaknak megfelelően úgy a vádat emelő ügyészség, miként a bíróság, a lefoglalt kábítószeresek esetében nyilván szakértői vélemény alapján, míg a le nem foglalt kábítószeresek (mind a marihuána, mind a kokain) esetében az NSZKK által közzétett hatóanyag-tartalom-számítási táblázat alapján a rész-, illetve összmenyiséget, a hatóanyag-tartalmat megállapította. Ez az alapja a cselekmény Btk. 176. § (1) bekezdés szerinti minősítésének.

[78] A felülvizsgálati indítvány viszont olyan általános ténymegállapításra alapozza az eltérő minősítést és következményeként az abszolút eljárási szabálysértést, amely azon túlmenően, hogy sem a kokain rész-, illetve összmenyisége, sem a hatóanyag-tartalma tekintetében, sem a mikor, mennyit, kitől vett, kinek adott el vonatkozásában feltett kérdésekre nem ad választ, az sem derül ki belőle, hogy a „mintegy 10 gramm” valójában mikor, mennyi, továbbá az sem, hogy hetente mindkettő fajta kábítószer vételére sor került-e, vagy csak az egyikre, csak a másikra, és bármelyik verzióra hány alkalommal került sor.

[79] A Kúria megjegyzi, hogy az iratok alapján az is egyértelmű, hogy ilyen bizonyításra a nyomozás során nem került sor. A hivatkozott ténymegállapítás alapját pedig az V. rendű terhelt gyanúsítottai vallomásának azon része képezte, mely a következő: „Onnantól kezdve a mai napig heti alkalommal hozta rendszeresen a kokaint vagy a fűvet. Vagy mindkettőt. Alkalmanként kb. 10 gramm kokaint. A fűvet nem mérgettem.”.

[80] Mindezek alapján, amit a felülvizsgálati indítvány céloz, az a jogerő feltörése a nyomozás során el nem végzett bizonyítás megismételt eljárásban a bíróság által történő elvégzése érdekében. Következésképpen mindez valójában a tényállás felderítetlenségét jelenti e részében (úgy az ítélet, miként a vádirat esetében), azonban felülvizsgálatban a jogerős tényállás, így akár a részben megalapozatlan tényállás is irányadó. A megalapozatlanság nem felülvizsgálati ok.

[81] Ekként az irányadó tényállás meg nem engedett támadását jelenti az I. rendű és az V. rendű terhelt vonatkozásában a szükségképpen további bizonyítás felvételét igénylő felülvizsgálati indítvány.

[82] Minderre tekintettel alaptalan volt az ügyészség kifogása, mely szerint jelen ügyben az első fokon eljáró járásbíróság az I. rendű és az V. rendű terhelt vonatkozásában a hatáskörét túllépte, és a törvényszék hatáskörébe tartozó ügyet bírált el.

[83] Ezért a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdés alapján az I. rendű és az V. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[84] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[85] Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2024. november 5.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

Kúria
3.Bfv.454/2024/25-I.

14

BÉ